

UN DISSENY CONSTRUCTIU POC USUAL REALITZAT AMB MATERIALS USUALS.

7

De vegades les seccions dels edificis ens en mostren el funcionament constructiu. Aquest és el cas de les seccions de les vivendes unifamiliars de los Cigarrales de Vistahermosa i de les d'Esplugues de Llobregat, les seccions de les quals són tan explícites que permeten d'intuir el comportament que tindrà cadascun dels edificis al llarg de la seva vida.

Ambdues presenten la mateixa solució constructiva: mur exterior, fulla interior d'un peu, làmina aïllant i fulla exterior de mig peu. L'única diferència rau en les dimensions de les fulles, ja que en un cas s'utilitza maó tipus mètric i en l'altre de tipus català.

A les dues seccions es posa un especial èmfasi a diferenciar els elements constructius que tenen una funció estructural (forjats i fulla interior del mur) dels que tenen una funció de tancament (làmina aïllant i fulla exterior del mur). Aquesta concepció del mur exterior, que situa els elements estructurals a l'interior i els de tancament a l'exterior tot cobrint els anteriors, atorga a ambdós edificis les següents propietats:

– Absència de ponts tèrmics, que es tradueix en un control de pèrdues energètiques i en una disminució del risc de condensacions superficials (vegeu amb detall el tractament donat a la finestra de la vivenda d'Esplugues).

– Dilatació homogènia del mur exterior, constituït per un únic material que permet d'eliminar la possibilitat de fissures per deformacions tèrmiques diferencials.

– Seguretat de la col·laboració efectiva de la fulla interior del mur i de l'aïllament en la consecució del "performance" tèrmic de l'edifici. Aïllament i fulla interior es mantindran secs i per tant no acusaran cap minva en el valor de la seva resistència tèrmica. En canvi no es pot comptar amb la col·laboració de la totalitat de la fulla exterior, que, com que no té protecció, s'humiteja fàcilment.

– Elevada inèrcia tèrmica interior, ja que la fulla interior del mur actua com a regulador de la temperatura tot cedint o absorbint calor. Aquest tipus de mur és més recomanable en les vivendes d'utilització continuada que en les d'utilització esporàdica, perquè les primeres calories cedides per la calefacció es gasten per escalfar la fulla interior i no per escalfar l'aire de l'ambient.

Així com passava amb el mur exterior, ambdues vivendes presenten solucions de cobertes semblants: estructura portant, tauler, aïllament i teules. Els materials utilitzats en ambdós casos són diferents, malgrat que el seu funcionament sigui similar. És caracteritzen, com el mur exterior, per la diferenciació clara entre elements constructius estructurals (tauler, bigam, encavallades, etc.) i de tancament (aïllament i teules) cosa

que fa que la coberta tingui les mateixes propietats que hem comentat anteriorment encara que amb una disminució notable de la inèrcia tèrmica interior perquè el tauler (de fusta o rajola) no té la massa d'una paret d'un peu de maó.

Per fi cal dir que aquesta concepció en el disseny, tant de la coberta com del mur exterior, permet, amb relativa facilitat, la reposició dels elements constructius que constitueixen el tancament exterior sense necessitat de tocar l'obra de l'edifici ni els seus acabats. Cosa que és interessant perquè els materials que estan a l'exterior són els que es poden degradar més fàcilment per l'acció combinada de l'aigua, el vent, canvis atmosfèrics, de temperatura, etc.

Jaume AVELLANEDA

CASA A "LOS CIGARRALES DE VISTAHERMOSA" (TOLEDO)

Manuel de las Casas, Ignacio de las Casas, arqtes.

Projecte: 1977. Construcció: 1980.

Una nau, un barracot: dins, alguns espais s'especialitzen, però hom viu en un de complet, simple i primari, que conté un espai dins l'espai.

Una coberta a dues aigües sobre quatre parets, una porta i una xemeneia: la forma més primària d'entendre el concepte de casa. Recollir i reinterpretar la tipologia vernacle de la casa a l'horta castellana: el portaló que fa d'estança i les sales que es desglossen de l'habitable funcional que, a la planta baixa, té els elements més especialitzats. L'arribada del cotxe i del vianant conformen la portada.

Materials normals i un sistema constructiu simple conformen l'objecte en un intent de reconsiderar-ne la capacitat, de fer de l'espai una realitat. Dins tot s'acaba, de forma minuciosa, com si hom hi col·loqués un tapís. A fora, els materials defineixen la textura i el color. La casa s'assenta directament sobre el terreny i no modifica l'oliverar més del que és necessari per a alguns usos. Des del saló de la planta superior hom veu Toledo.

El projecte vol reconsiderar, de forma clara i intencionada, quan les tipologies normals, antigues, són racionals i adequades per a la vivenda. I això tant pel que fa a l'ús de tipus espaials vernacles com pel que fa als sistemes constructius rebutjats.

Consta, com hom pot veure en els plànols, de cuina, menjador, vestíbul, galeria, quatre dormitoris i dues cambres de bany, a la planta baixa. Un petit semisoterrani amb un dormitori, cambra de bany i cambra d'instal·lacions. A la planta superior, on hi ha el saló, el porxo central i la biblioteca, hom hi arriba per dues escales: l'una que va del vestíbul al saló i l'altra de la galeria a la biblioteca (l'organització dels usos — locals específics a baix, espai únic a dalt — i la situació sobre el terreny ens recorden un edifici excepcional: Santa María del Naranco).

Projectada amb rajola massissa, forjats ceràmics, encavallades de fusta acieroid i teules planes a la coberta, fusteria de fusta a l'interior i metàl·lica a l'exterior, terra de fusta enllatada, gres a la cuina i a les cambres de bany, moqueta als dormitoris.

Durant l'obra, seguint el criteri del projecte d'ús de sistemes normals de construcció, hom fa modificacions per tal d'adaptar-se a les possibilitats d'execució que ofereix la mà d'obra — un paleta del poble — incapaç d'executar la coberta projectada, la qual, per fi, hom realitza amb formes metàl·liques i *rasilles* de 90 cm., que substitueixen les riscles de fusta i acieroid.